

MÍSTNÍ AKČNÍ PLÁN
ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ
V ORP PARDUBICE

Pardubice

ZÁVĚREČNÁ EVALUAČNÍ ZPRÁVA PROJEKTU MAP IV

Zpracováno pro potřeby Místního akčního plánu rozvoje
vzdělávání v ORP Pardubice IV
CZ.02.02.XX/00/23_017/0009001

Zpracoval: Ing. Martin Sobotka, Ph.D.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Manažerské shrnutí

V letech 2024 a 2025 se uskutečnil další běh projektu MAP IV v ORP Pardubice. Jeho cílem bylo podpořit vzdělávací aktivity a spolupráci škol a dalších institucí ve vzdělávání.

MAP IV navázal na předchozí běhy projektu zejména tím, že byly průběžně diskutovány potřebné aktivity, které byly poté zahrnuty do programové nabídky. Cílem tak bylo řešit potřebné problémy a témata, která jsou aktuální pro vzdělávací zařízení.

Aktivity v rámci projektu byly koordinovány pracovníky Magistrátu města Pardubic (odborný tým tvořili také externisté zaměstnaní formou dohod mimo pracovní poměr). Dále se zapojila místní vzdělávací organizace SFÉRA, jejímž zaměřením je podporovat neformální a zájmové vzdělávání. Tato organizace využila vlastní koordinátory, lektory a ověřenou praxi ve vzdělávání.

Realizace aktivit projektu byla ovlivněna procesem schvalování projektu/žádosti RO OP JAK. První podaná žádost nebyla schválena. Při druhém podání byl projekt schválen nejvyšším počtem bodů a bez krácení rozpočtu. Tím došlo k posunu realizace mnoha aktivit a počátek běhu projektu se věnoval zejména strategickému plánování. Plánovaný počet aktivit tím však nebyl ovlivněn.

Evaluace byla zejména založena na vyhodnocení dotazníkového šetření. To bylo doplněno neformálními rozhovory s aktéry projektu. Evaluace se zaměřila zejména na zhodnocení programové nabídky respondenty, zhodnocení obsahové náplně podniknutých aktivit a na vlastní zhodnocení přínosnosti těchto programů. Některé ohlasy respondentů ta mohou pomoci s plánováním případných dalších programů v oblasti vzdělávání.

Hodnocení prokázala, že se podařilo připravit programy a aktivity, které zaujaly účastníky. Hodnocení se často stáčela k osobě lektora a jeho připravenosti i vystupování na místě. Většinou převládala spokojenost s absolvovanými programy. Pokud se objevily poznámky a doporučení, směřovaly k většímu zapojení příkladů dobré (či špatné) praxe a konkrétním aplikacím vhodných řešení. Ke zvážení také stojí realizace aktivit v dílčím území ORP Pardubice.

Úvod

Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Pardubice IV (dále MAP IV) navazuje na již tři proběhlé ročníky. Základním motivem pro realizaci projektu tohoto typu je především snaha zlepšit úroveň vzdělávání v celém území ORP Pardubice, zlepšit komunikaci a sdílet zkušenosti mezi školami v daném ORP, případně mapovat problematické oblasti ve vzdělávání na lokální úrovni. V neposlední řadě šlo také o zlepšení komunikace mezi zřizovatelem a školou.

Základní pohnutkou byla skutečnost, že v době zahájení příprav MAP I (tj. rok 2015) byly v daném území strategické dokumenty, které oblast školství pokrývaly pouze okrajově. Účastí v jednotlivých ročnících tohoto projektu byly vytvořeny strategické dokumenty a zrealizovala se řada aktivit pro naplnění záměru projektu.

Tento projekt tedy navazuje na již tři zrealizované projekty v ORP Pardubice, kterými jsou:

- Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Pardubice, CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/000012
- Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Pardubice II, CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009702
- Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Pardubice III, CZ.02.3.68/0.0(0.0/20_082/0023076

1 Situace v území před akčním plánováním

Základem realizace aktivit v rámci místního akčního plánování je princip kontinuity. Všechny dosavadní ročníky tohoto plánování na sebe navazovaly a snažily se postupně zkvalitňovat situaci v oblasti školství ORP Pardubice.

Realizace celého procesu plánování byla zahájena v březnu 2016 jako MAP I. Na základě proběhlých konzultací mezi zřizovateli a představiteli vedení škol a školských zařízení byl představen koncepční dokument pro oblast předškolního, základního, zájmového a neformálního vzdělávání.

Druhý běh v podobě MAP II plynule navázal v roce 2019. Zejména byl tento projekt považován za velký zdroj změn v daném území v oblasti školství. Způsobeno to bylo také tím, že uvedený běh trval až do konce roku 2022, tj. 48 měsíců. Zároveň však toto období bylo poznamenáno pandemií COVID-19. Také tento faktor způsobil, že zapojené organizace řešily prioritně téma zdraví a omezení provozu. Dále bylo nutné vyrovnat se se situací omezeného kontaktu, spolupráce a obtížnou organizací setkávání se.

Třetí běh v podobě MAP III byl zahájen v roce 2023 s cílem pokračovat v aktivitách, které se rozběhly v předchozích etapách. Zároveň se jednalo o nejkratší MAP, protože končil po 11 měsících realizace. Přitom byly plněny následující čtyři dílčí cíle:

- systémové zlepšení řízení mateřských a základních škol prostřednictvím začleňování dlouhodobého místního plánování jako nástroje ke kvalitnímu řízení škol,
- sdílené porozumění cíli: orientace na kvalitní inkluzivní (společné) vzdělávání,
- zavádění řešení pro snižování nerovností ve vzdělávání uvnitř škol a v území - dostupnost kvalitního vzdělávání pro každé dítě/každého žáka v inkluzivní škole,
- zlepšení spolupráce s rodiči, zřizovateli a veřejností, zlepšení spolupráce v území a využívání místních finančních zdrojů pro rozvoj vzdělávání dětí a žáků.

Tento MAP III se tedy zaměřil na prohlubování procesu společného místního akčního plánování a podporu udržení partnerství v území. Veškerá dokumentace MAP byla aktualizována a byly zpracovány další roční akční plány.

Aktivity napříč všemi běhy MAP se zaměřovaly na rozvoj kvalitního vzdělávání s podporou spolupracující sítě škol a dalších aktérů podílejících se na vzdělávání dětí a žáků. Dále se usilovalo o dostupnou nabídku možností pro smysluplné využívání volného času a vytvoření motivujícího prostředí pro práci pedagogů i bezpečného a tvůrčího prostředí pro děti a žáky. Základem však je vznik a rozvíjení spolupráce mezi jednotlivými školami všech typů, včetně škol nezapojených do projektu (tedy SŠ a Univerzity Pardubice). Důležité je také poznamenat, že struktury a neformální vazby vytvořené v průběhu realizace projektu prokázaly svoji životaschopnost.

2 Vnitřní hodnocení a jeho cíle

Obecným cílem evaluace je zachytit změny, ke kterým došlo v průběhu realizace hodnocených aktivit. V tomto případě se jedná o zhodnocení dopadů, kterých bylo dosaženo v oblasti vzdělávání v průběhu realizace projektu MAP IV. Toto hodnocení je provedeno na základě stanovených evaluačních otázek.

Základní přístup k hodnocení realizace projektu MAP IV vychází z principu kontinuity. Záměrem bylo navázat na výstupy všech předešlých běhů MAP. V podobném duchu se potom nese

hodnocení aktuálního projektu. Toto hodnocení navazuje v mnoha směrech na již nastavené hodnotící procesy. To však nevyklučuje dílčí změny v přístupu k hodnocení, které vycházejí z nových požadavků zjištěných v průběhu realizace tohoto projektu.

Dosavadní evaluace vycházela z aplikace teorie změny. Uvažuje se, že výstupem všech provedených aktivit má být viditelná změna. Za tuto změnu lze považovat dosažený efekt, výsledek či dopad. Přitom se sledují vazby (chronologické i kauzální) včetně celkového kontextu prováděných aktivit projektu.

Přitom se vychází ze základních otázek:

- Co chceme a můžeme změnit?
- Jak chceme této změny dosáhnout?
- Jak se ověří úspěšnost dané změny?

Nutností pro získání odpovědí na uvedené otázky je správné nastavení indikátorů, které zajistí měřitelnost výsledků a výstupů ve vazbě na cíle projektu.

2.1 Evaluační otázky

Zachování principu kontinuity budou i pro hodnocení projektu MAP IV využita kritéria účelnosti, dopadů a udržitelnosti. Doposud bylo stanoveno osm doporučených evaluačních otázek a čtyři doplňující.

Kritérium účelnosti má za úkol zjistit, zda realizované aktivity naplnily cíle projektu a v jaké míře, zda dosažené výsledky přispěly k těmto cílům a jakých výsledků se dosáhlo. Základními otázkami jsou:

- Do jaké míry se v našem území daří dosáhnout hlavního cíle i dílčích cílů MAP?
- Co v dosažení těchto cílů brání a co jim naopak k dosažení pomáhá?
- Do jaké míry se daří postupovat při naplnění cílů v souladu s principy MAP?

Kritérium dopadu se zaměřuje na základní kauzalitu mezi popsanou změnou a konkrétní aktivitou.

Za základní otázky se považují:

- Co se změnilo díky akčnímu plánování v našem území?
- Co akční plánování přineslo jednotlivým aktérům v území?
- Co přinesla spolupráce s dalšími projekty k naplňování cílů MAP?

K těmto třem základním otázkám lze ještě přiřadit doplňující otázky:

- Jaké jsou nezamýšlené a širší dopady u realizovaných projektů MAP?
- Co z toho, co se změnilo, mělo pozitivní dopad a co negativní?

Poslední kritérium udržitelnosti posuzuje dočasnost či trvalost příslušných změn. Hodnocení se tedy zaměřuje na to, zda dosažené výstupy či výsledky budou přetrvávat i po ukončení projektu MAP. Základními evaluačními otázkami jsou:

- Jakým způsobem se bude v MAP pokračovat?
- Je plán udržitelnosti MAP realistický?

I zde jsou přiřazeny doplňující otázky:

- Do jaké míry jsou vytvořena partnerství v územích funkční i po ukončení podpory?
- Jsou nějaká rizika udržitelnosti a lze jim předcházet?

2.2 Cílové skupiny hodnocení

Mezi cílové skupiny se obecně zařazují:

- pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci,
- vedení škol a školských zařízení a zřizovatelé,
- pracovníci školských poradenských zařízení,
- pracovníci veřejné správy a subjektů zřízených veřejnou správou,
- ostatní aktéři v oblasti vzdělávání (nestátní neziskové organizace, muzea nebo jiné paměťové instituce, poskytovatelé dalšího vzdělávání, poskytovatelé dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků apod.).

2.3 Aktéři a realizované aktivity

Podobně jako v minulých ročnících jsou cíle projektu naplňovány prostřednictvím kurzů, workshopů a školení, které jsou připravovány a koordinovány pracovníky Magistrátu města Pardubice. K jednotlivým aktivitám byli přizváni odborní lektori zejména z území ORP. Dále bylo rozhodnuto pokračovat v těch aktivitách, které se osvědčily v rámci předchozích běhů projektu. Významným partnerem je také vzdělávací centrum Sféra, které se zaměřuje na inovativní přístupy ke vzdělávání, ale i na prohlubování praktických dovedností a využívání moderních technologií.

Uvedené aktivity byly rozděleny do deseti oblastí. Ty vycházejí zejména z realizace MAP ORP Pardubice II a III. Proto je jejich pokračování žádoucí. V říjnu 2023 byly osloveny všechny zapojené školy v daném území s cílem navrhnout či konkretizovat aktivity, které by bylo žádoucí v projektu zrealizovat. Také byla dána možnost navrhnout vlastní aktivity. Cílem bylo dát školám možnost uskutečnit i aktivity mimo nastavené šablony.

Vše se odehrávalo ještě v době uskutečňování projektu MAP III. Využilo se tedy probíhajících pracovních skupin, aby podnítily diskusi o vhodných tématech pro další běh projektu. S výslednými tématy byly zapojené školy v ORP seznámeny. Zároveň byli vyrozuměni také zřizovatelé škol.

Realizace dílčích aktivit byla významně ovlivněna procesem schvalování projektu/žádosti RO OP JAK. První podaná žádost nebyla schválena. Při druhém podání byl projekt schválen nejvyšším počtem bodů a bez krácení rozpočtu. Tím došlo k posunu realizace mnoha aktivit a počátek běhu projektu se věnoval zejména strategickému plánování. Plánovaný počet aktivit tím však nebyl ovlivněn.

2.4 Nástroje evaluace

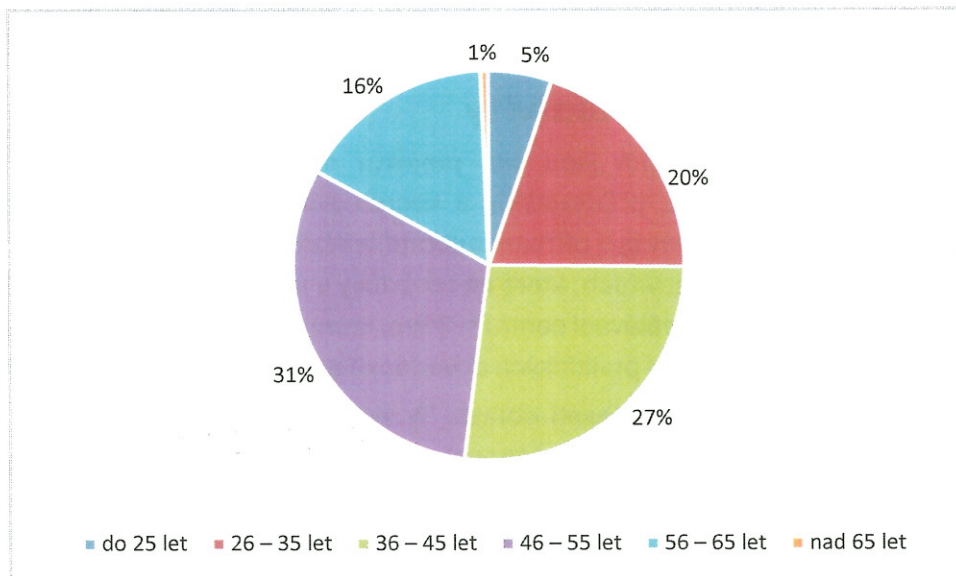
Jako hlavní nástroje evaluace bylo v průběhu všech ročníků využito dotazníkového šetření. Proto i v tomto projektu se přikročilo k tomuto typu hodnocení. Také je nutné poznamenat, že vzdělávací centrum SFÉRA využívá dotazníkového šetření i pro vlastní interní potřeby. Vedle dotazníkového šetření probíhaly doplňkové rozhovory s koordinátory jednotlivých pracovních skupin.

Dotazníky byly připraveny pro jednotlivé cílové skupiny, aby co nejvíce refletovaly specifika příslušných aktivit. Dotazníky obsahují vedle identifikačních otázek zejména otázky hodnotící obsahovou náplň realizovaných aktivit. Pro snadnost vyplnění dotazníku i následného vyhodnocení byly zvoleny uzavřené otázky, které využívaly standardizovanou hodnotící stupnici. Protože záměrem je získat i odpovědi kvalitativního charakteru, bylo do dotazníku zařazeno několik otázek otevřených. Jejich účelem bylo poskytnout respondentovi možnost lépe formulovat své hodnocení ve vztahu ke svým očekáváním a dosaženým výstupům (dopadům).

3 Zhodnocení aktivit

Výstupy dotazníkového šetření jsou uvedeny níže v členění na pracovníky a žáky.

V případě dotazníkového šetření zaměřeného na **pracovníky** se zúčastnil vzorek 172 respondentů, v zastoupení 88 % ženy, 11 % muži (v případě 1 % nebylo pohlaví uvedeno). Věkové zastoupení a profesní struktura respondentů je uvedena níže na obrázku 1 a 2.

Zdroj: vlastní

Obrázek 1: Věková struktura respondentů

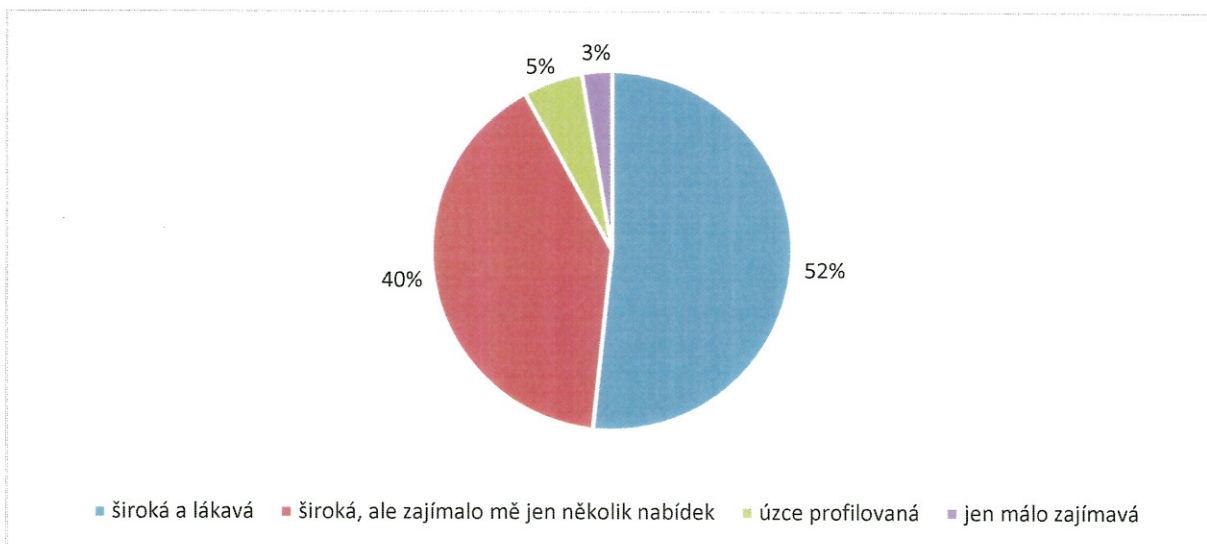

Zdroj: vlastní

Obrázek 2: Profesní struktura respondentů

Po základní charakteristice respondentů přichází na řadu vlastní hodnocení jednotlivých programů. Šetření se zaměřilo zejména na zhodnocení kvality a využitelnosti daných programů.

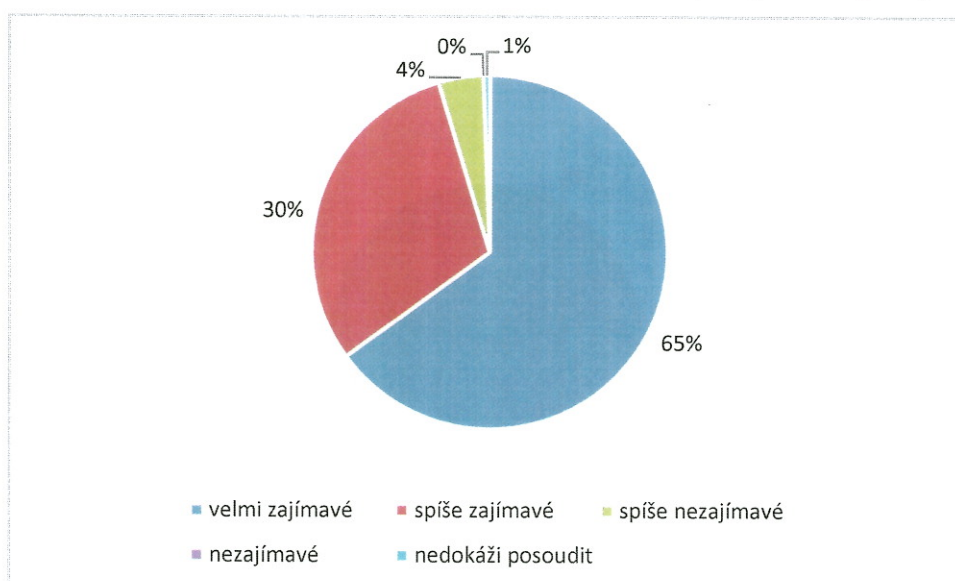
Na začátku šetření byla zjišťována atraktivita nabízených programů v rámci celého MAP IV. Převažující kladné hodnocení (viz obrázek 3) dokumentuje skutečnost, že do nabídky MAP IV byly zahrnuty aktivity, které jsou přínosné pro oblast vzdělávání.

Zdroj: vlastní

Obrázek 3: Nabídka vzdělávacích programů

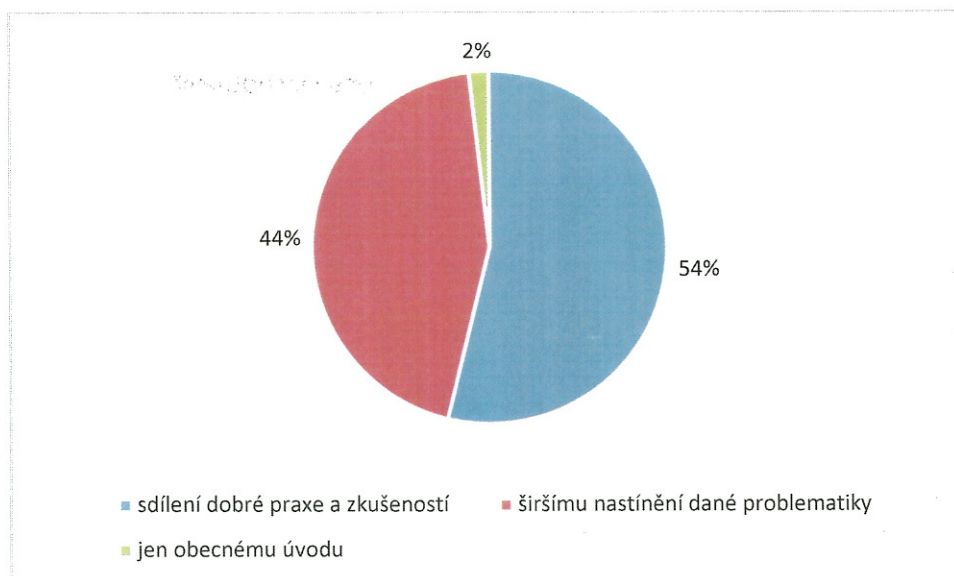
Respondenti ve 23 % případech hodnotili navštívená témata jako pro ně zcela nová. Ve 36 % byla pro ně známá, ale pouze okrajově. Ve 41 % se s danou problematikou již setkali. Přesto, jak dokumentuje obrázek 4, podařilo se přinést zajímavý obsah, který respondenty zaujal.

Zdroj: vlastní

Obrázek 4: Zaměření témat programů

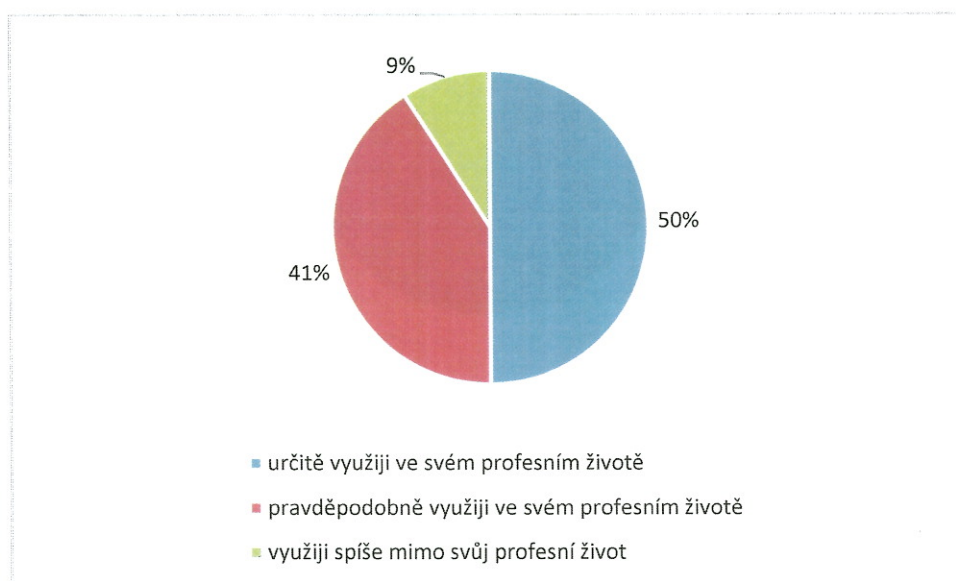
Dále bylo zjišťováno, jakým způsobem lektori uchopili představení svých témat. Z obrázku 5 plyne, že cílem bylo přinést zejména praktické poznatky před obecným popisem.

Zdroj: vlastní

Obrázek 5: Zaměření obsahové náplně

Přestože se lektori snažili uchopit vlastní program „praktickým“ způsobem, v připomínkách respondentů se objevily připomínky k právě nastíněným praktickým příkladům. Použité příklady praxe byly v několika případech označeny pouze jako ilustrativní. V těchto případech by respondenti uvítali představení více vzorových případů s vyhodnocením, jak dané situace byly v reálu skutečně řešeny a s jakým úspěchem.

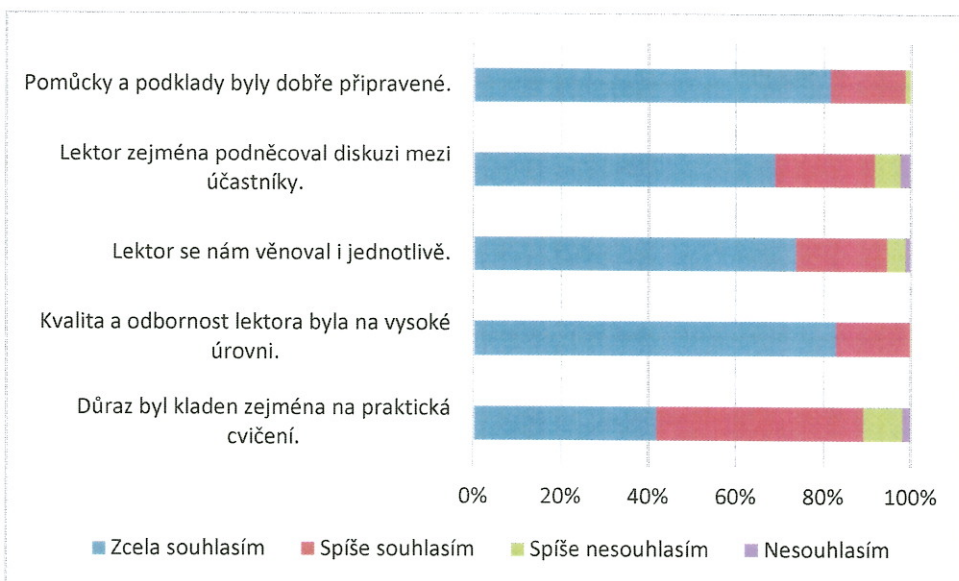

Zdroj: vlastní

Obrázek 6: Využití získaných znalostí a dovedností

Přes některé kritické ohlasy dokumentuje situace na obrázku 6 naprosté kladné hodnocení přínosnosti těchto programů. Pouze v několika případech (jednotky) se objevilo hodnocení, že využitelnost získaných poznatků a dovedností je minimální. Zde je dobré také poznamenat konstatování několika respondentů, že očekávali jinou obsahovou náplň.

Protože hlavním faktorem ovlivňujícím kvalitu programu je osoba lektora, zaměřilo se šetření také na tuto oblast (viz obrázek 7).

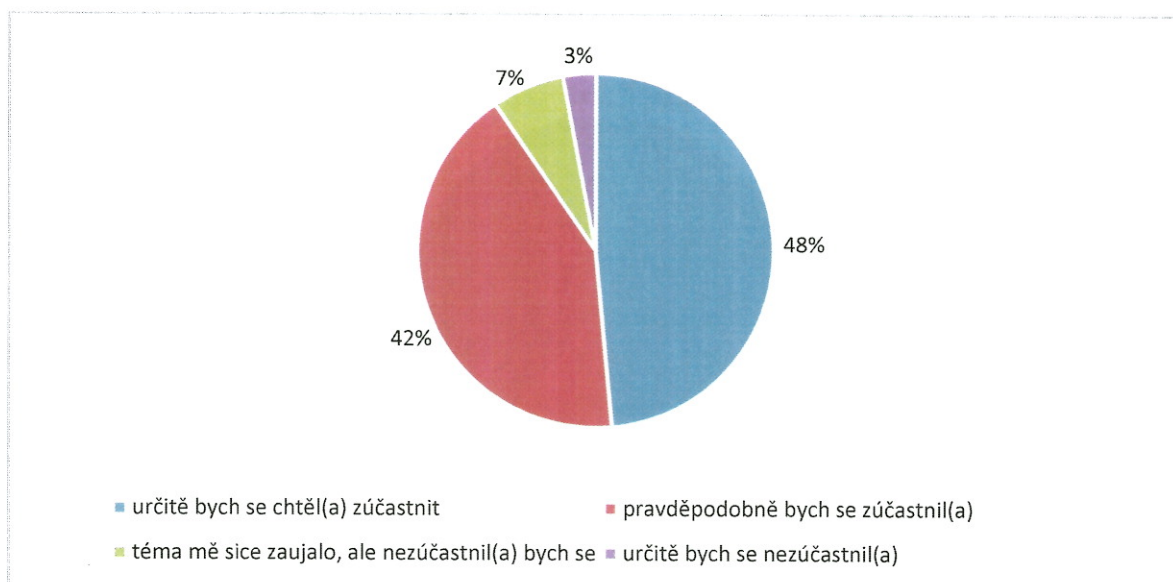

Zdroj: vlastní

Obrázek 7: Obsahová stránka programů

Také z výstupů na obrázku 7 plyne převažující spokojenost s uchopením, které lektor zvolil. Je zde patrné právě již výše poznamenané přání, více doplnit obsah o řešení konkrétních situací a více zapojovat posluchače programu do diskuzí a tuto diskusi také přímo podněcovat. Cílem MAP IV je sdílení zkušeností. Proto i poznatky a zkušenosti respondentů není vhodné opomíjet a doplnit jimi vlastní program.

Přes některé kritické poznámky, které však mohou přispět ke zkvalitnění programů v případě jejich pokračování v dalších místních akčních plánech, dominuje pozitivní hodnocení s přáním respondentů dále se témat účastnit (viz obrázek 8).

Zdroj: vlastní

Obrázek 8: Zájem o pokračování

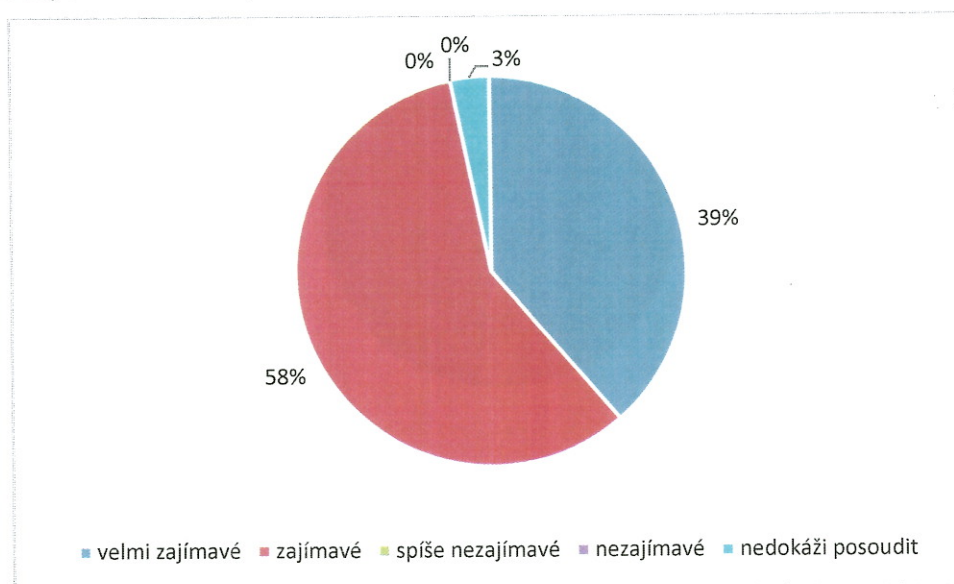
Pro nastínění řešených okruhů je v tabulce 1 zobrazen vzorek realizovaných aktivit.

Tabulka 1: Příklady programů pro pedagogické a nepedagogické pracovníky v oblasti vzdělávání

Program	Obsah
Učit jinak	workshopy pro pedagogy, kteří chtějí učit bez memorování a frontální výuky, ale s radostí z objevování, s využitím umění, hudby i nejnovějších technologií
Matematika ve výtvarném umění	spojení geometrie s tvořením, kdy umění může být dobrým nástrojem pro rozvoj matematického myšlení
Kreativní učení v praxi	jak do výuky zapojit umělce, jak pracovat se zážitkem a jak udělat z běžné výuky inspirativní prostor pro spolupráci
AI v humanitních i přírodních vědách	využití nástrojů umělé inteligence pro obohacení výuky dějepisu, biologie, fyziky a podpora kritického myšlení žáků
Hudba a vývoj dítěte	bubnování, dechová cvičení, rytmus a relaxace (užití muzikoterapeutických metod pro podporu dětí ve vývoji)
Wellbeing a sebereflexe	uvolnění, techniky relaxace a sebmotivování
Prevence šikany/agrese	
Zdravé stravování	projektová výuka
Kreativní a badatelské aktivity a programy pro žáky a veřejnost	workshop/edukační program/exkurze/tematické představení
Komunitní aktivity pro žáky s nedostatečnou znalostí českého jazyka	kroužek/klub/příměstský tábor
Vzdělávací a informační akce – oblast digitální gramotnosti	edukační program

Zdroj: (MMP)

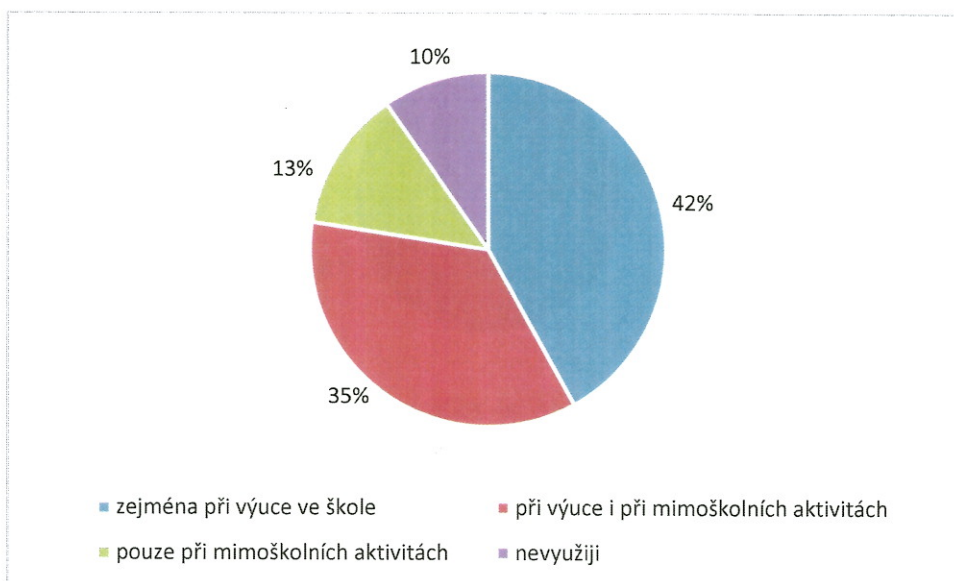
V případě respondentů **žáků** přineslo dotazníkové šetření následující ohlasy.

Zdroj: vlastní

Obrázek 9: Zaměření témat programů pro žáky

Pozitivní hodnocení programů dokumentuje také jejich přínosnost. Obrázek 10 právě zobrazuje veskrze pozitivní dopad na účastníky.

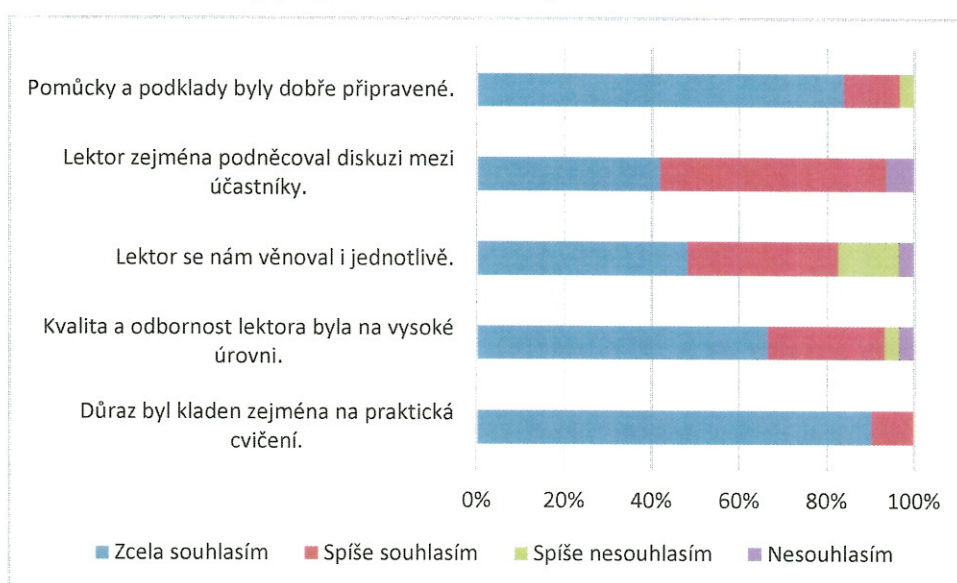

Zdroj: vlastní

Obrázek 10: Využitelnost programů pro žáky

Z hodnocení využitelnosti plyne, že se podařilo připravit náplň, která není zaměřena pouze na obecně vzdělávací aktivity, ale dokáže přenést problematiku i do běžného života dětí.

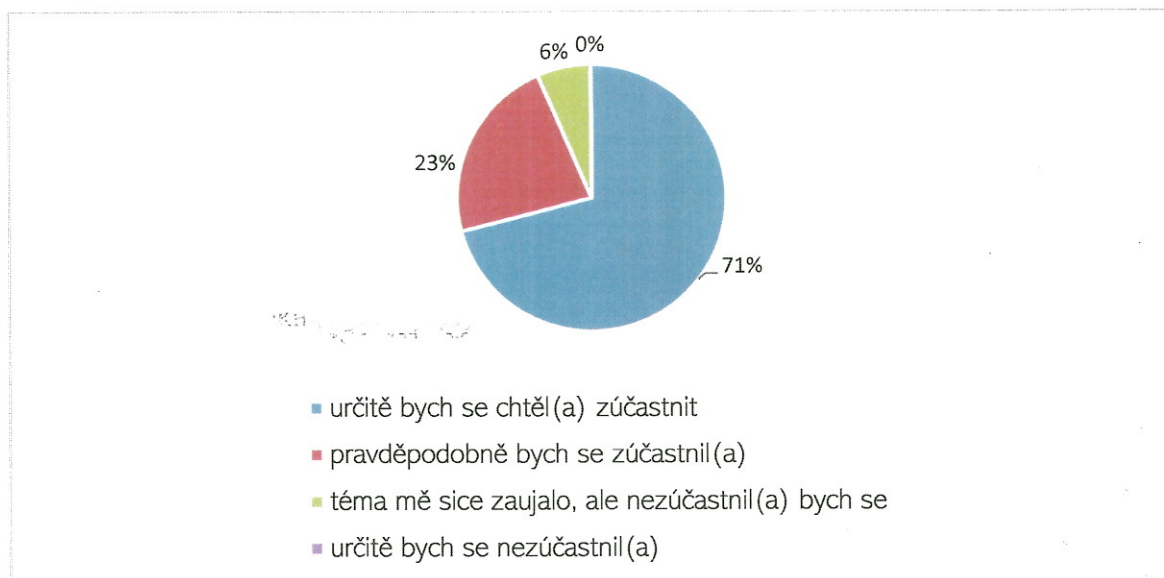
Hodnocení kvalitativní stránky programů dokumentuje obrázek 11.

Zdroj: vlastní

Obrázek 11: Obsahová stránka programů pro žáky

Také z hodnocení na obrázku 11 plyne všeobecná spokojenost s uchopením dané problematiky lektory a jejich snahou přiblížit dané téma dětem. Opět převažuje pozitivní hodnocení a ochota dále se podobných programů účastnit (viz obrázek 12).

Zdroj: vlastní

Obrázek 12: Zájem žáků o pokračování v daných programech

V případě dotazníku respondentů žáků bylo více otázek otevřených s cílem zjistit bližší názor. V těchto ohlasech se nejčastěji objevovala hodnocení na osobu lektora. Tím se potvrzuje předpoklad, že zejména lektor, jeho způsob uchopení problematiky a jeho připravenost je klíčová pro úspěch. Zároveň je důležitá interakce mezi lektorem a účastníky. V několika kritických hodnoceních žáci upozorňovali, že ne vždy byla dána všem účastníkům příležitost aktivně se do aktivity zapojit. Svůj díl však na tom může mít i skutečnost, že tato hodnocení se objevovala v početnějších skupinách, kdy je v omezeném časovém prostoru obtížné dát větší možnost projevu všem účastníkům.

Další hodnocení představí také aktivity partnerské organizace SFÉRA, která se významným způsobem podílela na podpořených aktivitách z projektu MAP IV.

Aktivity této organizace se převážně zaměřují na badatelský výzkum, který má zprostředkovat účastníkům zejména technické a přírodní disciplíny. V průběhu dvou let běhu MAP IV se podařilo uskutečnit aktivity pro více jak 9 300 účastníků. Většinou jsou tyto programy zaměřené na žáky základních škol. Přesto se daří zapojovat i děti mateřských škol.

Stranou však nezůstávají ani dospělí účastníci. Byly také uspořádány aktivity pro pedagogy a pracovníky v oblasti vzdělávání. Těchto aktivit se zúčastnilo 79 pracovníků. V tomto případě se jednalo o workshopy v oblasti digitální gramotnosti.

Některé programy byly otevřené také veřejnosti z řad rodin s dětmi, případně seniorů. Celkem 256 účastníků navštívilo workshopy a interaktivní přednášky z oblasti digitálních kompetencí.

V případě představení aktivit pořádané organizací SFÉRA je programová nabídka přiblížena v tabulkách 2 a 3 níže.

Tabulka 2: Příklady programů pro pedagogické a nepedagogické pracovníky připravované Vzdělávacím centrem SFÉRA

Program	Obsah
Metodický workshop pro pedagogy/digitální gramotnost	vzdělávací workshop pro pracovníky ve vzdělávání zaměřený na rozvoj kompetencí v oblasti didaktiky, metodiky, kreativního učení a inovací
AI Edulab workshop	setkání pedagogů, technologů a výzkumníků, aby si vyměňovali zkušenosti, nápady a osvědčené postupy v oblasti vzdělávání s využitím umělé inteligence

Zdroj: (SFÉRA)

V případě aktivity pro žáky a studenty je nabídka mnohem pestřejší. V tabulce 3 jsou zobrazeny pouze některé uspořádané programy.

Tabulka 3: Příklady programů pro děti a žáky připravované Vzdělávacím centrem SFÉRA

Program	Obsah
Výukový blok v laboratoři Fyziky	Proměny energie
	Temperament vody
	Velká fyzikální loupež v Muzeu sil
Výukový blok v laboratoři Chemie	Světélkující krystaly
	Pipeťáci
	Chemie ve službách Sherlocka Holmese
Výukový blok v laboratoři Přírodopisu	Na křídlech ptáků
	Zelená magie aneb Fotosyntéza na vlastní listy
	Mořské proudy aneb s kachničkou kolem
Výukový blok v dílně Textilu	Z čeho je moje tričko?
	Fantastické rostliny
	Barevné tkaní
Výukový blok v dílně Grafiky	Obálka časopisu v Photoshopu
	Ilustrace a příběhy
	Concept art a ilustrace
Výukový blok v laboratoři IT/VR	Souboj chatbotů
	Kyberdetektivové
	Roboti Ju a Pí: Vnímání a učení
Výukový blok v dílně Dřeva	Není tužka jako tužka
	Pixely
	Domino
Výukový blok v dílně Kovu	Hlavu si lámou v hlavolamu
	Můj vlastní přívěsek
	Bud' LEANý!
Výukový blok na Sférickém hřišti	Jaro klepe na dveře
	Výprava za duhou
	Malý princ
Výukový blok v učebně Věda na kouli	(Sebe)vědomě kyberprostorem

Zdroj: (SFÉRA)

4 Evaluační zjištění a doporučení

Jak bylo v úvodu naznačeno, cílem projektu MAP IV je realizace takových programů, které přispějí k rozvoji vzdělávání v ORP Pardubice. Za tímto účelem byly stanoveny evaluační otázky, jejichž naplnění je předmětem této evaluační zprávy. Ty mají hodnotit programovou nabídku z hlediska:

- účelnosti,
- dopadu,
- udržitelnosti.

Oblast účelnosti hodnotí zejména programovou strukturu realizovaných aktivit. Jak bylo ve zprávě poznamenáno, základem přípravy programů se stala interakce mezi realizátory projektu a potenciálními účastníky z řad vzdělávacích organizací a zřizovatelů v ORP Pardubice. Poměrně kladné ohlasy účastníků naznačují, že se podařilo zaměřit MAP IV na aktuální problémy, které vzdělávací organizace v regionu řeší. Základem je vlastní nabídka daných programů (která v případě MAP IV zaujala většinu účastníků). Kritickým bodem může být prezentace těchto aktivit. V hodnocení několika účastníků se totiž objevilo, že očekávali dle názvu aktivity jinou obsahovou náplň (jednalo se však pouze o několik nedorozumění).

Klíčová je také osoba lektora, jeho zkušenosti s danou problematikou, schopnost nejen obecně vymezit a popsat dané téma, ale také představit příklady dobré (i špatné) praxe. Právě takovéto „praktické“ uchopení se setkávalo s pozitivním ohlasem (nebo naopak negativním v případě minimalizace tohoto prvku). Dále je potřebné, aby lektor dokázal podnítit diskusi mezi účastníky, protože sdílení zkušeností není pouze ve vztahu lektor - účastník, ale také vzájemně mezi všemi účastníky.

Za zvážení dále stojí místo konání aktivit. Ne vždy mohou účastníci z pracovních důvodů cestovat za těmito aktivitami. Byl totiž zaznamenán i ohlas, zda by bylo možné aktivity uskutečnit také přímo v území ve školách. K tomu by přispěla možnost využívání vlastní techniky účastníky. Bylo totiž konstatováno, že v některých případech absentovala možnost internetového připojení a možnost tak doplnit program i o digitální prvky.

Oblast dopadu hodnotí zejména otázky vztahující se na spokojenost účastníků s obsahovou náplní. Také zde lze zhodnotit většinou pozitivní dopad. Pozitivní je, že nebylo dosaženo pouze efektů (tj. zvýšení znalostí a dovedností), které jsou uplatnitelné pouze v procesu vzdělávání. Evaluační otázky také směřovaly k hodnocení širších efektů realizovaných programů. To dokumentuje také kladné hodnocení respondentů, že získané znalosti a dovednosti jsou uplatnitelné i v „běžném“ životě (tj. mimoškolních aktivitách).

V případě aktivit pro žáky je pozitivní také skutečnost, že se podařilo přiblížit na školách vyučovanou látku tak, že byly představeny přesahy do každodenního života, což účastníci z řad žáků pozitivně ohodnotili.

Kritérium udržitelnosti lze sledovat ve dvou liniích (tj. dozadu i dopředu). Na celkové realizaci se kladně projevil přístup založený na kontinuitě, kdy se navazovalo na aktivity z minulých projektů MAP. Na jejich základě byly vytipovány oblasti, které jsou aktuální a potřebné z hlediska jejich řešení v oblasti vzdělávání v ORP Pardubice.

Dopředná linie souvisí s otázkou připravovaných aktivit pro další pokračování projektu. Zde se hodnocení zaměří spíše na doporučení. Základem zůstává otevřená diskuze o námětech, které by bylo vhodné v dalším období řešit. Bylo by vhodné zachovat společná setkávání pedagogů (i nepedagogů) na neformální úrovni. Tím by se ještě více podpořilo přednášet konkrétní problémy zapojených škol a více by se podpořila spolupráce mezi školami navzájem. Zásadní bude také pokračovat ve vysokých požadavcích na osobu lektora, která svým působením značně přispívá k pozitivním ohlasům účastníků (a tím i dopadům). Pro zapojení širšího okruhu účastníků stojí za zvážení možnost realizovat programy i v území.

Výše uvedené hodnocení se vztahovalo k hodnocení přímých dopadů realizovaných aktivit na jejich účastníky. Cílem MAP IV bylo také generovat širší ekonomické přínosy, které mají dopad na celou oblast vzdělávání (tj. nejen přímo na školy, ale také např. na vztah „škola-zřizovatel“). Zejména se jedná o oblast strategického plánování. Analytická část MAP IV vytvořila a poskytla školám a zřizovatelům datově podložený přehled o vzdělávací situaci v území (jedná se např. o demografické trendy, vzdělávací infrastrukturu, personální potřeby aj.). Vedení škol se tak blíže dostalo k procesu strategického plánování (tj. k tvorbě rozvojových dokumentů, plánování investic, které se tak stalo více koordinovaným aj.).

Ze strany zřizovatelů byly zaznamenány kladné ohlasy na možnosti využít projektu MAP IV k přípravě investičních priorit (např. modernizaci učeben, zlepšení dopravní obslužnosti, opravy budov). Podle vyjádření některých aktérů by bez projektu tyto procesy probíhaly izolovaně a bez propojení s ostatními školami a partnery.

Mezi evaluační zjištění v oblasti spolupráce a strategického plánování lze zařadit:

- projekt MAP IV posílil vzájemnou komunikaci a důvěru mezi školami (zejména v menších obcích),
- došlo ke zprofesionalizování strategického plánování ve školství (aktéři lépe rozumí analytickým procesům, prioritizaci i investičnímu plánování,
- formální spolupráce mezi školami sice zůstává omezená, ale došlo k nárůstu neformálního sdílení dobré praxe a metodické podpory,
- zejména začínající ředitelé a zřizovatelé oceňují přínos projektu v navazování cenných kontaktů při nelehkých nástupech do svých funkcí.

Stanovené cíle projektu MAP IV se tedy podařilo naplnit.

Použité zdroje

Interní materiály MMP a SFÉRA.

Kousalová, M. *Souhrnná evaluace projektů místního akčního plánování v ORP Pardubice realizovaných v období 2016 – 2023*. 2023.

MMR. *Teorie změny*. [on-line]. 2024. Dostupné z: <
<https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/t/teorie-zmeny>>

OP JAK. *Akční plánování v území – MAP*. MŠMT, 2024

Příloha žádosti o podporu z OP JAK: Implementace akčních plánů. 2024.

Závěrečnou evaluační zprávu schválil Řídící výbor projektu Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Pardubice IV dne 18. 12. 2025.

V Pardubicích dne 18. 12. 2025.

.....
Mgr. Ivana Liedermanová

předsedkyně ŘV MAP IV